

Czesław Parzyszek

Zbawcza misja - posłannictwem Kościoła

Collectanea Theologica 81/1, 61-78

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CZESŁAW PARZYSZEK, WARSZAWA

ZBAWCZA MISJA – POSŁANNICTWEM KOŚCIOŁA

Potrzeba głoszenia Ewangelii wyrasta z istoty i misji Kościoła.¹ Jan Paweł II często nawiązywał do nauczania Jana XXIII i Pawła VI (por. RH 2) oraz nauki II Soboru Watykańskiego (por. RH 3). Przez ten właśnie Sobór – jak stwierdził – Duch Święty objawił Kościołowi to wszystko, co ma służyć umocnieniu jedności Ludu Bożego i pogłębieniu w tym ludzie świadomości zleconej mu przez Chrystusa zbawczej misji.² Świadomość swej tożsamości, poznanie własnej istoty i otwartość Ludu Bożego na świat, jak zauważył Jan Paweł II, stanowią o apostołskim, to jest posłanniczym, dynamizmie tego ludu, dzięki któremu cała rodzina ludzka może dostrzec, jak niezbędne dla świata są: Kościół Chrystusowy, „jego posłannictwo i jego służba” (RH 4).

Zbawcza misja Kościoła

Kościół nie mógłby wypełnić misji głoszenia Ewangelii, gdyby nie uświadamiał sobie wciąż na nowo swego zbawczego posłannictwa. Nie wystarczy mówić o nowej sytuacji Kościoła, lecz trzeba skoncentrować się na dziele zbawienia, które jest darem nowego życia, by lepiej zrozumieć sens nowej ewangelizacji. Boży plan zbawienia ujęty w odniesieniu do Trzech Osób Boskich, mając charakter try-

¹ Por. W. S e r e m a k, *Milosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, Lublin 2001, s. 267-285; K. J e ż y n a, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, Lublin 2002, s. 83-132. W niniejszym rozważaniu wykorzystano spostrzeżenia tychże autorów.

² Jan Paweł II zauważył także, że tym, co jednoczy Lud Boży, jest wspólnota służby, jaką stanowi Kościół, świadomość apostołatu jego członków; por. RH 5. Dla rozważanego tu problemu ważne jest i to, że wspominał on również w tym dokumencie o znaczeniu dla ukształtowania się dziedzictwa, do którego zamierzał nawiązać, adhortacji apostołskiej *Ewangelii nuntiandi* papieża Pawła VI, będącej wyrazem zasadniczego impulsu ewangelizacyjnego, mającego swe głębokie źródło w orzeczeniach soborowych i w ustaleniach Synodu Biskupów, zwołanego przez Pawła VI w celu opracowania programu – o charakterze apostołskim – odnowy Kościoła i całego porządku doczesnego; por. *tamże*.

nitarny, wskazuje na zbawczą misję Kościoła.³ Objawienie ukazuje Kościół w świetle zrodzonego w sercu Ojca odwiecznego planu, który realizował się w historii zbawienia. Kościół ujawnia tajemniczy plan Boga wobec ludzi (por. Ef 3,9-11), którego treścią jest nawiązanie więzów głębokiej miłości między Bogiem a ludzkością, czyniących z ludzkości Bożą rodzinę.⁴ Chrystus, wypełniając odwieczny plan Ojca, zapoczątkowuje królestwo niebieskie na ziemi. Powołał do istnienia Kościół, by w nim i przez niego trwało i rozwijało się królestwo Boże w dziejach człowieka.⁵

Kościół narodził się ostatecznie na fundamencie dzieła zbawczego Chrystusa: męki, śmierci i zmartwychwstania. Chrystus, powierzając apostołom zadanie gromadzenia ludzi w jedności wiary, budował Kościół jako nową wspólnotę zbawienia.⁶ W dniu Pięćdziesiątnicy Duch Święty nappełnił życiem Bożym apostołów i wszystkich wierzących oraz dał początek misji Kościoła.⁷ Duch Święty nieustannie wzbogaca Kościół darami i charyzmatami oraz kieruje nim tak, by możliwe było wypełnianie jego misji wobec wszystkich narodów.⁸

Pełne zrozumienie zbawczej misji Kościoła wymaga odkrycia pełnej prawdy o Kościele. Jan Paweł II określił Kościół – w ślad za II Soborem Watykańskim – jako: Lud Boży,⁹ Ciało Chrystusa,¹⁰ Mistycz-

³ Por. Cz. B a r t n i k, *Dogmatyka katolicka*, Lublin 2000, s. 237-244.

⁴ Por. KKK 759; St. N a g y, *Kościół Ojca, Syna i Ducha Świętego*, w: *Katechizm Kościoła Katolickiego. Wprowadzenie*, Poznań 1984, s. 74-76.

⁵ Por. KKK 763; St. N a g y, *Kościół Ojca, Syna i Ducha Świętego*, w: *Katechizm Kościoła Katolickiego. Wprowadzenie*, s. 117.

⁶ Por. J a n P a w e ł II, *Jezus Chrystus – założyciel Kościoła*, katecheza z 11 IX 1991, nr 3, w: *Katechezy Ojca Świętego Jana Pawła II. Kościół*, Kraków-Ząbki 1999, s. 32-33; KKK 765.

⁷ Por. J a n P a w e ł II, *Duch Święty u początków Kościoła*, katecheza z 2 X 1999, nr 4, w: *Katechezy Ojca Świętego Jana Pawła II*, s. 43-44.

⁸ Por. KKK 768; St. N a g y, *Kościół Ojca, Syna i Ducha Świętego*, w: *Katechizm Kościoła Katolickiego. Wprowadzenie*, s. 117; K. J e ż y n a, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, s. 97.

⁹ Por. RH 18; DiM 14; S.A. 16; RMat 25; ChL 8; PDV 1; VS 2; J a n P a w e ł II, *Idźcie i nieście wszystkim narodom prawdę, piękno i pokój*, OR 5(1984) nr 9, s. 32; t e n ż e, *Biada nam, gdybyśmy nie umieli ukazywać Ewangelii światu*, OR 9(1987) nr 6, s. 22-23; t e n ż e, *Każdy chrześcijanin jest apostołem*, OR 8(1987) nr 9-10, s. 7; t e n ż e, *Powołanie misyjne ludu Bożego*, OR 11(1990) nr 1, s. 20; t e n ż e, *Kościół ludem Bożym*, OR 12(1991) nr 12, s. 41-42; t e n ż e, *Kościół ludem powszechnym*, OR 12(1991) nr 12, s. 42-43; t e n ż e, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, OR 12(1991) nr 12, s. 46; t e n ż e, *Świadectwo nadziei w Kościele – wspólnocie prorockiej*, OR 13(1992) nr 7, s. 48; t e n ż e, *W obronie praw Indian*, OR 14(1993) nr 11, s. 14.

¹⁰ Por. RH 12; SD 1; DeV 61; SRS 31; ChL 20; PDV 12; J a n P a w e ł II, *Misja, która nie zna granic*, OR 7(1986) nr 7, s. 16; t e n ż e, *W świątlach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, OR 12(1991) nr 7, s. 23; t e n ż e, *Kościół – Ciało Chrystusa*, OR 12(1991) nr 12, s. 44-45.

ne Ciało Chrystusa,¹¹ komunie,¹² tajemnicę,¹³ znak,¹⁴ Sakrament,¹⁵ oblubienicę,¹⁶ królestwo Chrystusa (por. PDV 12), stróża prawdy Objawionej i nauczyciela (por. RH 12), zgromadzenie ludzi uświęconych¹⁷ i wielki podmiot misji.¹⁸ Szczególne znaczenie dla nauki o nowej ewangelizacji Kościoła mają określenia: „Kościół jako tajemnica”, „jako wspólnota” i „jako misja”.¹⁹ Kościół-tajemnica, wyrażenie najgłębszej istoty Kościoła, wyrasta z misji zbawczej Trójcy Świętej, ale sam Kościół jest owocem zbawienia. Kościół-wspólnota odsłania prawdę o budowaniu wspólnoty kościelnej dzięki temu, że zbawczy dar komunii Osób Boskich spotyka się z moralnym wysiłkiem człowieka. Kościół-misja odnosi się do nakazu Chrystusa, by Jego dzieło zbawienia było kontynuowane, czyli nadal uobecniane dzieło zbawcze Ojca, Syna i Ducha Świętego (por. ChL 8, 18; PDV 12).

Kościół jest tajemnicą, gdyż jednoczy zarówno pierwiastek Boski, jak i ludzki. W Chrystusie Kościół staje się „niejako sakramentem, czyli znakiem i narzędziem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego” (LG 1; GS 42), widzialnym sakra-

¹¹ Por. ChL 8, 20; J a n P a w e ł II, *Idźcie i nieście wszystkim narodom prawdę, piękno i pokój*, s. 32; t e n ż e, *Młodzię nadzieją Ewangelii*, OR(1985) nr 6-7, s. 32; t e n ż e, *Każdy chrześcijanin jest apostołem*, s. 7; t e n ż e, *W świątłach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, s. 23.

¹² Por. ChL 18-31; PDV 59, 74; VS 107-108; J a n P a w e ł II, *Młodzię nadzieją Ewangelii*, s. 32; t e n ż e, *Wizja Kościoła jako Oblubienicy w Starym Testamencie*, OR 13(1992) nr 2, s. 33; t e n ż e, *Kościół tajemnicą komunii w świętości*, OR 13(1992) nr 5, s. 42; t e n ż e, *Kościół wspólnotą ewangelizującą*, OR 14(1993) nr 2, s. 15-18; t e n ż e, *Kościół w Afryce i jego misja ewangelizacyjna*, OR 14(1993) nr 4, s. 34; t e n ż e, *Dziedziny apostołstwa świeckich: uczestnictwo w misji Kościoła*, OR 15(1994) nr 8, s. 32-33.

¹³ Por. t e n ż e, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 45; t e n ż e, *Kościół tajemnicą komunii zbudowanej na miłości*, OR 13(1992) nr 2, s. 38-39.

¹⁴ Por. RMis 9; J a n P a w e ł II, *W świątłach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, s. 23; t e n ż e, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 46.

¹⁵ Por. DeV 61, 63; RMat 25, 28; PDV 57; J a n P a w e ł II, „*Odwagi, Ja jestem, nie bójcie się!*”, OR 8(1987) nr 4, s. 17; t e n ż e, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 45.

¹⁶ Por. RMat 43; MD 23; PDV 12; J a n P a w e ł II, *W świątłach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, s. 23; t e n ż e, *Wizja Kościoła jako Oblubienicy w Starym Testamencie*, s. 33; t e n ż e, *Kościół jako Oblubienica w Ewangeliach*, OR 13(1992) nr 2, s. 34-35.

¹⁷ Por. t e n ż e, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 46.

¹⁸ Por. t e n ż e, *Odwiedziny Kościoła na „Kontynencie nadziei”*, OR 12(1991) nr 11, s. 4.

¹⁹ Por. K. J e z y n a, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, s. 97. Charakterystyczne jest to, że do tego potrójnego wymiaru widzenia Kościoła Jan Paweł II odnosi także posłannictwo poszczególnych stanów w Kościele. W tej potrójnej, tak widzianej eklezjologii, Ojciec Święty interpretuje powołanie świeckich (ChL), kapłanów (PDV) i osób konsekrowanych (VC); por. *tamże*.

mentem zbawczej jedności (por. LG 9; GS 42), powszechnym sakramentem zbawienia (por. LG 48), sakramentem jedności (por. SC 26), sakramentem zbawienia (por. DiM 5). Jan Paweł II, mówiąc o sakramentalnym wymiarze Kościoła, pokazuje go – II za Soborem Watykańskim – jako tajemnicę, znak zjednoczenia i narzędzie zjednoczenia ludzi z Bogiem i w Bogu między sobą. Znak ów mówi o powołaniu ludzi do bycia w komunii z Bogiem²⁰ i do jedności w Bogu, a ponadto, o konieczności budowy tej wspólnoty. Dlatego źródłem wszystkich wysiłków zmierzających do budowania jedności Kościoła jest jedność samego Boga.

Z poznawaniem tajemnicy Kościoła Jan Paweł II wiąże wprost jego świętość, której źródłem jest świętość Boga Trójjedynego (por. NMI 30).²¹ Jest to dar, ale i wezwanie dla każdego. Powołanie do świętości, czyli do doskonałej miłości (por. ChL 16), jest niezbywalnym wymogiem tajemnicy Kościoła, które Ojciec w Jezusie Chrystusie i przez Ducha Świętego kieruje do każdego stanu w Kościele. Wzajemne świadectwo świętości kapłanów, osób konsekrowanych i wiernych świeckich pomaga w pełnym przeżywaniu ich udziału w tajemnicy Chrystusa i Kościoła (por. VC 33). Kategoria Kościoła-tajemnicy wiąże się z obrazem Kościoła jako Ciała Chrystusa, jak określił go św. Paweł (por. np. Rz 12, 3-8; I Kor 12, 12-31; Ef 1, 22-23), czyli Mistycznego Ciała Chrystusa, jak nazwał go papież Pius XII w encyklice *Mystici Corporis*. Człowiek, stając się członkiem Mistycznego Ciała Chrystusa, doświadcza uświęcenia, skutków królowania Chrystusa obecnego w ludzkim sercu oraz jedności międzypersonalnej, czyli jedności z bliźnimi w Panu.²² Każdy członek Mistycznego Ciała Chrystusa ma do spełnienia sobie właściwe zadanie. Pawłowy obraz Kościoła i pojęcie „Ciało Chrystusa” (por. np. Rz 12, 3-8; I Kor 12, 12-31; Ef 1, 22-23) odsłania prawdę o tajemnicy Kościoła oraz wyraża prawdę o jego roli w widzialnym świecie jako skutecznego narzędzia zjednoczenia ludzi z Chrystusem i źródło łask potrzebnych im do

²⁰ Por. Jan Paweł II, *W świątłach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, s. 23.

²¹ Por. K. Jeżyna, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, s. 98.

²² Por. Jan Paweł II, *W świątłach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, s. 23; t e n ż e, *Kościół tajemnicą komunii zbudowanej na miłości*, s. 38-39; t e n ż e, „*Odwagi, Ja jestem, nie bójcie się!*”, s. 18.

zbawienia, jako narzędzie gromadzenia ludzi uświęconych, jednoczenia ich w Duchu Świętym, co stanowi jego zbawczy cel.²³

Odnowa soborowa dotycząca istoty Kościoła doprowadziła do wyakcentowania eklezjologii komunii, zarówno w samym rozumieniu Kościoła-komunii, jak i w jej urzeczywistnianiu. Komunia ta zawiązuje się przez chrzest św. Człowiek ochrzczony jednoczy się przez Chrystusa, w Duchu Świętym, z Bogiem Ojcem, a w Bogu w Trójcy Świętej Jedynym – z innymi ludźmi ochrzczonymi.²⁴ To zjednoczenie ludzi z Bogiem dokonuje się w słowie Bożym i w sakramentach św. (por. ChL 19-20). Komunię kościelną Jan Paweł II określił jako jedność „organiczną”, analogiczną do jedności żywego i sprawnego ciała, co oznacza różnorodność, ale zarazem komplementarność członków tego ciała. Jest to wielki dar dla świata, bowiem przez uczestnictwo w życiu tej wspólnoty, realizację swoich zadań i charyzmatów, włączanie się w realizację misji Kościoła, umacnia się swoją więź z Bogiem i z bliźnimi, a tym samym pomnaża się zasługi na życie wieczne, czyli zdobywa się niebo.²⁵ Jan Paweł II zauważył, że komuniam uczniów Chrystusa, która jest zbudowana na miłości, jest podobna do komunii trynitarniej, do komunii Ojca, Syna i Ducha Świętego, i do pogłębienia komunii z Trójcą Świętą zmierza.²⁶

Jan Paweł II stwierdził, że odpowiedzialność za kościelną komunie wymaga rozwoju świadomości i duchowości: „Zmysł kościelnej komunii, rozwijając się w duchowość komunii, kształtuje sposób myślenia, mówienia i działania, który sprawia, że Kościół rozrasta się w głąb i wszere” (VC 46). W tym duchu Ojciec Święty wzywa na progu trzeciego tysiąclecia, by krzewić duchowość komunii i „czynić Kościół domem i szkołą komunii” (NMI 43). Wyrażenie to oznacza spojrzenie utkwione w tajemnicę Trójcy Świętej, która

²³ Por. t e n ż e, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 46; W. S e r e m a k, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 269.

²⁴ Por. ChL 18-20; J a n P a w e ł I I, *Kościół tajemnicą komunii zbudowanej na miłości*, s. 38-39; S. N a g y, *Problem Kościoła w encyklice „Redemptor hominis”*, w: Z. Z d y b i c k a (red.), *Jan Paweł II, Redemptor hominis, Tekst i komentarze*, Lublin 1982, s. 200-207; J a n P a w e ł I I, *Kościół na progu trzeciego tysiąclecia*, w: *Kościół kierowany przez Słowo Boże sprawuje tajemnicę Chrystusa dla zbawienia świata. Nadzwyczajny Synod Biskupów 1985*, Wrocław 1986, s. 89-92.

²⁵ Por. ChL 25, 32, 33, 36; *List do Biskupów Kościoła katolickiego o niektórych aspektach Kościoła pojętego jako komuniam*, OR 13(1992) nr 10, s. 37-41; J. R a t z i n g e r, *Kościół jako komuniam*, OR 13(1992) nr 10, s. 41-43.

²⁶ Por. J a n P a w e ł I I, *Kościół tajemnicą komunii zbudowanej na miłości*, s. 38-39.

w nas zamieszkuje. Mówi także o zdolności odczuwania więzi z innymi oraz umiejętności dzielenia radości i cierpienia, wzajemnego noszenia brzemion i uszanowania różnorodności powołań (por. NMI 46). Papież przypomniał, że istotnym elementem komunii Kościoła jest również obowiązek popierania różnych form zrzeszania się, zarówno tradycyjnych, jak i nowszych ruchów kościelnych, ponieważ nadają one Kościołowi żywotność (por. NMI 46).²⁷

Ojciec Święty podkreślił również, że komunია Kościoła nie oznacza jednolitości, ponieważ w Kościele istnieje różnorodność charyzmatów i stanów życia (por. VC 4), które służą komplementarnie jedności Kościoła. To pozwala zrozumieć Kościół jako nowy Lud Boży, który wykracza poza czasy i granice ludów.²⁸ Lud ten powstaje przez jego uczestnictwo w łasce Bożej, przez to, że jego członkowie kierują się prawem miłości w relacjach między sobą i szukają wciąż królestwa Bożego, ku niemu ustawicznie podążają, niejako umacniają jego obecność w sobie i powiększają jego obecność w świecie, poszerzając obszary poddane królowaniu Jezusa Chrystusa. Ten lud jest jednością, do której powołani są wszyscy ludzie.²⁹ Ma on charakter uniwersalny, powszechny zasięg i ma skupić, ogarnąć, wszystkich, gdyż wszyscy ludzie zostali powołani do życia przez Boga i za wszystkich Jezus Chrystus złożył swe życie w ofierze Bogu Ojcu na drzewie krzyża, dokonując dzieła odkupienia, sprawiając, że udziałem członków tego ludu jest godność i wolność synów Bożych, w których sercach, jak w świątyni, jest obecny Duch Święty.³⁰ Przynależność do tego ludu – jak to zostało przez Jana Pawła II zaakcentowane – jest dla człowieka źródłem zjednoczenia z Chrystusem i wszystkich łask, jakie są człowiekowi potrzebne do zbawienia.³¹

Odkrycie tajemnicy Kościoła i doświadczenie kościelnej komunii prowadzi wprost do uznania misyjności Kościoła. Jeśli się zagubi tę

²⁷ Por. Cz. Parzysek, *Życie konsekrowane w posoborowym nauczaniu Kościoła*, Ząbki 2007, s. 257-258; K. Jężyńska, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, s. 99.

²⁸ Por. RMis 9; LG 9; Jan Paweł II, *Kościół ludem Bożym*, s. 41-42; tenże, *Kościół ludem powszechnym*, s. 42-43; tenże, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 46; W. Seremak, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 270.

²⁹ Por. KKK 836; Jan Paweł II, *Jedność Kościoła*, OR 4(1983) nr 3, s. 28.

³⁰ Por. tenże, *Papieskie Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 1986*, OR 7(1986) nr 4, s. 3; tenże, *W obliczu pięćsetlecia ewangelizacji*, OR 7(1986) nr 7, s. 27; tenże, *Kościół ludem powszechnym*, s. 42-43; tenże, *Kościół ludem Bożym*, s. 41-42.

³¹ Por. tenże, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 46; W. Seremak, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 270-271.

tajemnicę, to nowa ewangelizacja zostanie sprowadzona do ideologii. Jan Paweł II wskazał na wzajemną zależność komunii i misji: „Komunia jest równocześnie źródłem misji: komunია jest misyjna, misja zaś służy komunii” (ChL 32; por. VC 46).³² Kreśląc w taki sposób obraz Kościoła, Jan Paweł II ukazywał jednocześnie jego cele i misję. Jako cele Kościoła w nauczaniu Jana Pawła II ukazane zostało zespolenie wszystkich ludzi w jedną rodzinę Bożą, czyli urzeczywistnienie komunii kościelnej, do czego ma prowadzić ciągle powiększanie wspólnoty Ludu Bożego, rozprzestrzenianie się go wszędy i pogłębianie stopnia uczestnictwa członków tego ludu w łasce Bożej, ich rozwój wewnętrzny, dojrzewanie do pełni świętości, doskonałości w miłości Boga i bliźniego, umacnianie ich zjednoczenia z Bogiem, co można by nazwać rozwojem Kościoła w głąb.³³ Wymienione cele Kościół osiąga na drodze realizacji swego posłannictwa, wypełniania swej misji ewangelizacyjnej i zbawczej wobec wszystkich ludzi i narodów.³⁴

Na charakter misji Kościoła wskazuje nazywanie go przez papieża Jana Pawła II wspólnotą misyjną, której racją istnienia jest pełnienie w czasie misji samego Zbawiciela, czyli ewangelizacja świata.³⁵ Jan Paweł II nazwał misją Kościoła działalność, dzięki której ludzie

³² Por. N. C o n t r a n, *Duchowość misyjna*, w: t e n ż e, *Kościół misyjny. Podstawowe studium misjologii*, tłum. R. D z i u r a i i n., Warszawa 1997, s. 147-155; K. J e ż y n a, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, s. 100-101.

³³ Por. J a n P a w e ł I I, *Misja, która nie zna granic*, s. 16; t e n ż e, *Kościół chce i potrzebuje świętych świeczek*, OR 7(1986) nr 7, s. 26; t e n ż e, *W obliczu pięćsetlecia ewangelizacji*, OR 7(1986) nr 7, s. 27; t e n ż e, *Kolejne stadium ewangelizacji*, OR 8(1987) nr 1, s. 21; t e n ż e, „*Odwagi, Ja jestem, nie bójcie się!*”, s. 17-18; t e n ż e, *Kościół tutejszy jest gotów odpowiedzieć na wyzwanie chwili*, O R 9(1988) nr 9, s. 18; t e n ż e, *Misja Kościoła w erze komputerów*, OR 11(1990) nr 1, s. 1; t e n ż e, *Jaką drogę proponuje Kościół?* OR 11(1990) nr 1, s. 23; t e n ż e, *W świątłach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, s. 23; t e n ż e, *Współpraca ekumeniczna w dziele ewangelizacji*, OR 13(1992) nr 2, s. 40; t e n ż e, *Pięćset lat ewangelizacji Angoli*, OR 13(1992) nr 8-9, s. 33; t e n ż e, *Kościół wspólnotą ewangelizującą*, OR 14(1993), nr 2, s. 15; W. S e r e m a k, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 271.

³⁴ Por. R M i s 20; J a n P a w e ł I I, *Misja, która nie zna granic*, s. 15; t e n ż e, *Kształt nowej ewangelizacji*, OR 9(1988) nr 7, s. 25; P. J. C o r d e s, „*Ducha nie gascie*”. *Charyzmaty i nowa ewangelizacja*, tłum. J. S o b o c i Ń s k i, Gorzów Wlkp. 1990, s. 72-82.

³⁵ Por. R M i s 26; V S 106; J a n P a w e ł I I, *Młodzież nadzieją Ewangelii*, s. 32; t e n ż e, *Papieskie Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 1986*, s. 3; t e n ż e, *Kościół oczekuje od was rzeczy wielkich*, OR 8(1987) nr 6, s. 22; t e n ż e, *Wierni powołaniu, wierni Kościołowi*, OR 8(1987) nr 9-10, s. 23; t e n ż e, *Kościół tutejszy jest gotów odpowiedzieć na wyzwanie chwili*, s. 18; t e n ż e, *Zostaliście wybrani, aby być przyjaciółmi Chrystusa*, OR 12(1991) nr 9-10, s. 25; t e n ż e, *Odwiedźmy Kościoła na „Kontynencie nadziei”*, OR 12(1991) nr 11, s. 4; t e n ż e, *Kościół wspólnotą ewangelizującą*, s. 15; A. K m i e c i k, *Posyłam was. Misja Chrystusa Odkupiciela powierzona Kościołowi*, Warszawa 1995, s. 78-80.

mogą odkryć, kim jest dla nich Jezus Chrystus.³⁶ Jest ona misją ewangelizowania, czyli głoszenia wiary, nadziei i miłości, głoszenia zbawienia, wskazywania drogi, jaką ludzie winni przemierzyć, by mogli wejść do królestwa Bożego. Głoszenie Ewangelii i uwalnianie ludzi od zła, spod władzy grzechu oraz szatana, jest głównym powołaniem Kościoła, bo wiedzie ich do zjednoczenia z Bogiem, wprowadza do wspólnoty miłości z Bogiem.³⁷

Jan Paweł II mocno zaakcentował w swym nauczaniu to, że Kościół – wspólnota ewangelizująca³⁸ – jest z samej natury misyjny.³⁹ Misja Kościoła polega na jednaniu ludzi z Bogiem, z samymi sobą, z bliźnimi oraz z całym stworzeniem. Kościół jest powołany do tego, bo jest sakramentem zbawienia (por. RP 8-9). Jest on przedłużeniem misji Chrystusa Odkupiciela, który używa go, jako wspólnotę życia, miłości i prawdy, za narzędzie zbawienia wszystkich i posyła do całego świata, by niósł ludziom Bożą prawdą słowem i uczył ich wypełniać ją, pomagając im w utrzymaniu więzi między wiarą i życiem, zarówno osobistym, jak i społecznym (por. RMis 1, 9).⁴⁰ Jan Paweł II wielokrotnie przypominał, że tym, co skłania Kościół do ciągłego głoszenia słowa Bożego i uwalniania ludzi z niewoli zła, jest to, że czuje się przynaglany do tego słowami Zbawiciela, które nazywamy nakazem misyjnym.⁴¹ Wezwanie przez Jezusa Chrystusa – w dniu wniebowstąpienia – apostołów do tego, by szli na cały świat, nauczali wszystkie narody i udzielali tym, którzy przyjmą słowo Boże chrztu św. (por. Mt 28, 19), jest zleceniem, które leży u podstaw natury misyjnej Kościoła.⁴²

³⁶ Por. Jan Paweł II, *Papieskie Oredzie na Światowy Dzień Misyjny 1986*, s. 3.

³⁷ Por. tenże, *Jaką drogę proponuje Kościół?* OR 11(1990) nr 1, s. 23; W. Seremak, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 272.

³⁸ Por. Jan Paweł II, *Kościół wspólnotą ewangelizującą*, s. 15-18.

³⁹ Por. tenże, *Kolejne stadium ewangelizacji*, s. 21; tenże, *Budowanie nowego społeczeństwa*, OR 9(1988) nr 6, s. 11; tenże, „*Nie będą się więcej zaprawiać do wojny*”, OR 9(1988) nr 9, s. 12; tenże, *Głoscie Ewangelię wszystkiemu stworzeniu*, OR 10(1989) nr 9, s. 27-28; tenże, *Powołanie misyjne ludu Bożego*, s. 20; tenże, *Zostaliście wybrani, aby być przyjaciółmi Chrystusa*, s. 25; tenże, *Oredzie Ojca Świętego Jana Pawła II na VII Światowy Dzień Młodzieży 1992*, OR 13(1992) nr 2, s. 6; tenże, *Z nową odwagą podejmijmy dzieło głoszenia Ewangelii*, OR 13(1992) nr 2, s. 19.

⁴⁰ Por. tenże, *Konstytucja apostołska o uniwersytetach katolickich*, OR 11(1990) nr 10-11, s. 8.

⁴¹ Por. tenże, *Kolejne stadium ewangelizacji*, s. 21.

⁴² Por. tenże, *Misja, która nie zna granic*, s. 15; tenże, *Jezus Chrystus naszą Drogę, Prawdę i Życiem*, OR 9(1988) nr 12, s. 3; tenże, *Przybywam, aby razem z wami wyznawać wiarę i dzielić wasze radości i cierpienia*, OR 13(1992) nr 12, s. 9; tenże, *Kościół wspólnie*

Nakaz misyjny wypowiedziany przez Jezusa Chrystusa zmartwychwstałego, jak nauczał Jan Paweł II, określił „samą rację istnienia Kościoła” (VS 106), dlatego też ewangelizacja „jest największym i najbardziej porywającym wyzwaniem, wobec którego Kościół staje od początku swego istnienia” (VS 106). Należy jeszcze zauważyć, że Jan Paweł II mówił w swym nauczaniu o różnych formach działalności wewnątrz „jednej jedynej misji Kościoła” (RMis 33), będących następstwem okoliczności, w jakich Kościół urzeczywistnia swoje posłannictwo, którego charakter kształtują słowa nakazu misyjnego, wypowiedzianego przez Jezusa Chrystusa. Na tę różnorodność form urzeczywistnienia przez Kościół swojej misji składają się: misje *ad gentes* w ścisłym sensie, czyli pełnienie przez Kościół działalności misyjnej wśród tych, którzy dotąd nie znali Chrystusa i Jego Ewangelii; działalność duszpasterska Kościoła wśród żywych wspólnot chrześcijańskich; nowa ewangelizacja albo reewangelizacja, czyli podjęcie misji ewangelizacyjnej w krajach od dawna chrześcijańskich lub w Kościołach młodych, gdzie wiara osłabła albo wygasła (por. RMis 33).

Jan Paweł II używał również określeń: „misyjność *ad intra*” – w odniesieniu do tego, co nazywa „opieką duszpasterską”, „nową ewangelizacją” bądź „rewangelizacją”, „powtórną”, „drugą ewangelizacją” czy „specyficzną działalnością misyjną” – i „misyjność *ad extra*” – w odniesieniu do misji *ad gentes* w ścisłym tego słowa znaczeniu (por. RMis 34). Trzeba dodać, że z racji zlecenia, jakie Kościół otrzymał od Jezusa Chrystusa w dniu Jego wniebowstąpienia, i z tego, że jest sakramentem, Mistycznym Ciałem Chrystusa, komunią, Ludem Bożym, wynika jego misja i powinność głoszenia prawdy Bożej oraz uświęcania ludzi, to, że jest wspólnotą misyjną, a tym samym – powszechność jego misji.⁴³

Apostolskie posłannictwo Kościoła

Bóg wybrał Kościół jako zwyczajną drogę swojego zbawczego działania. W nauczaniu na temat posłannictwa Kościoła Jan Paweł II

ta ewangelizującą, s. 15-18; t e n z e, *Duch Boży prowadzi uczniów Chrystusa ku jedności*, OR 14(1993) nr 4, s. 43-45.

⁴³ Por. RMis 86; J a n P a w e ł I I, *Kolejne stadium ewangelizacji*, s. 21; t e n z e, *Młodzież nadzieją ewangelizacji*, s. 32; W. S e r e m a k, *Milosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 274.

ukazał bardzo wyraźnie główne formy apostołstwa, wyróżniając wśród nich z jednej strony apostołstwo Boskie, a z drugiej – ludzkie.⁴⁴ Na apostołstwo Boskie składa się apostołstwo Jezusa Chrystusa i Ducha Świętego. Źródłem Boskiego apostołstwa jest wewnętrzne życie Boże, czyli miłość Boża, która dała początek Bożemu planowi zbawienia świata, a tym samym posłannictwu Syna Bożego i Ducha Świętego.⁴⁵ Papież zauważył, że „misyjność” Kościoła ma swe najgłębsze źródło w misji trynitarniej, stając się jej przedłużeniem.⁴⁶ Punktem wyjściowym apostołskiego posłannictwa Kościoła jest apostołstwo Jezusa Chrystusa, który przyszedł na ziemię jako wysłannik Ojca Przedwiecznego.⁴⁷ To Jego posłannictwo ma charakter podstawowy oraz pierwotny i określone jest w teologii jako praapostołstwo.⁴⁸

Jan Paweł II w swym nauczaniu o posłannictwie Kościoła wielokrotnie wypowiadał się na temat apostołstwa Jezusa Chrystusa, mówiąc m.in., że Wcielony Syn Boży stał się obecnością Boga daną człowiekowi, miłosierdziem Boga wobec grzeszników,⁴⁹ był tym, który przyszedł, by pojednać ludzi z Bogiem⁵⁰ i przywrócić wśród nich utraconą jedność,⁵¹ powierzyć im słowo prawdy oświecające ludzkie sumienia i ukazujące godność oraz najwyższe i ostateczne powołanie człowieka,⁵² zainicjować urzeczywistnienie w relacjach międzyludzkich przykazania miłości, a w dziejach ludzkości królestwa Bożego, które znajdzie swe ostateczne spełnienie w końcu tych dziejów, w eschatologicznej wieczności.⁵³

⁴⁴ Por. DeV 3-26; ChL 18-31; RMis 4-6, 13-15, 21-30.

⁴⁵ Por. DiM 2; DeV 3-10, 52; RMis 4, 12-16, 21; Jan Paweł II, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 45; tenże, *Wizja Kościoła jako Oblubienicy w Starym Testamencie*, s. 33.

⁴⁶ Por. RMis 1; A. Kmiecik, *Posyłam was. Misja Chrystusa Odkupiciela powierzona Kościołowi*, s. 80-88.

⁴⁷ Ta idea była szczególnie droga św. Wincentemu Pallottiemu; por. Cz. Parzyszek, *Duchowość apostołska według św. Wincentego Pallottiego*, Żąbki 2004, s. 124-136

⁴⁸ Por. E. Weron, *Apostołstwo Katolickie*, Poznań 1987, s. 63-68.

⁴⁹ Por. Jan Paweł II, *Idźcie i nieście wszystkim narodom prawdę piękno i pokój*, s.32.

⁵⁰ Por. tenże, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 45.

⁵¹ Por. tenże, *Jedność Kościoła*, OR 4(1983) nr 3, s. 28.

⁵² Por. tenże, *Nowa ewangelizacja*, Salto, 9 V 1988, OR 9(1988) nr 5, s. 19.

⁵³ Por. tenże, *Kościół ludem Bożym*, s. 41-42; W. Seremak, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 275.

Kościół-Oblubienica Chrystusa,⁵⁴ Mistyczne Ciało Chrystusa,⁵⁵ sakrament,⁵⁶ zrodzony w chwili śmierci Jezusa Chrystusa i objawiony światu w dniu Pięćdziesiątnicy (por. DeV 23, 52), jest przedłużeniem dzieła zbawczego, dokonanego przez Odkupiciela człowieka (por. RP 8, 10-11; DeV 7, 25), urzeczywistnia posłannictwo mesjańskie swego Założyciela,⁵⁷ pełni Jego misję, czyli ewangelizuje świat.⁵⁸ Z woli Jezusa Chrystusa jest ewangelizujący i misyjny, tzn. głoszący Bożą prawdę i uświęcający ludzi w całym świecie, pośród wszystkich narodów.⁵⁹ Podstawowym przedmiotem jego misji jest troska o to, by Boża prawda dotarła do każdego człowieka. Ta misja, jak to zostało już ukazane, powierzona została Kościołowi przez Jezusa Chrystusa, co sprawia, że cały Kościół jest misyjny, a dzieło ewangelizacji jest podstawowym zadaniem Ludu Bożego.⁶⁰ W tym nakazie misyjnym, nadaniu mandatu, jest źródło zobowiązania wspólnoty Ludu Bożego do uczestnictwa w misji zbawczej Jezusa Chrystusa i jej kontynuacji,⁶¹ realizując dzieło ewangelizacji stanowiące istotę misji Kościoła w świecie, który „powstaje przez ewangelizację i przez ewangelizację nieustannie się odnawia”.⁶²

Źródłem apostołskiego posłannictwa Kościoła jest obok misji (posłania) Syna Bożego, Jezusa Chrystusa, także posłannictwo Ducha Świętego (por. DiM 2; LG 4; AA3).⁶³ Duch Święty, obecny i działający w Kościele, jest źródłem życia i dynamizmu apostołskiego, apostołstwa Ludu Bożego. Jezus Chrystus, pierwszy ewangelizator, nosiciel i dawca Dobrej Nowiny (por. DeV 3), przyobiecał apostołom, że po Jego odejściu otrzymają „innego Pocieszyciela” (por. J 14, 13-16), „Orędownika”, „Rzecznika”, który przyjdzie po Nim i za Jego sprawą, by kontynuować dzieło zapoczątkowane przez Niego. Przyobiecany apostołom Pocieszyciel, Duch Święty, będą-

⁵⁴ Por. MD 23 nn.; J a n P a w e ł II, *Wizja Kościoła jako Oblubienicy w Starym Testamencie*, s. 33.

⁵⁵ Por. t e n ż e, *W świątłach Fatimy nowa ewangelizacja Europy*, s. 23.

⁵⁶ Por. t e n ż e, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 45.

⁵⁷ Por. t e n ż e, *Kościół ludem Bożym*, s. 41-42.

⁵⁸ Por. t e n ż e, *Młodzież nadzieją Ewangelii*, s. 32.

⁵⁹ Por. t e n ż e, *Misja, która nie zna granic*, s. 15.

⁶⁰ Por. t e n ż e, *Biada nam, gdybyśmy nie umieli ukazywać Ewangelii światu*, s. 22.

⁶¹ Por. t e n ż e, *Świadectwo nadziei w Kościele – wspólnotcie prorockiej*, s. 48.

⁶² T e n ż e, *Ewangelia musi przepajać wszystkie dziedziny życia*, OR 14(1993), nr 11, s. 11.

⁶³ Por. DeV 3-7, 25-27; ChL 13, 18; RMis 21-30; E. W e r o n, *Apostolstwo Katolickie*, s. 68-72.

cy Duchem Prawdy, miał im przypomnieć to, co mówił do nich Jezus Chrystus, pomóc im w zrozumieniu treści orędzia mesjańskiego otrzymanego od Syna Bożego i nauczyć ich wypełniania poznanej prawdy oraz przekazywania jej innym, bez naruszania całości zdeponowanej w Kościele Prawdy Bożej (por. RMis 4). Obietnica dana apostołom przez ich Mistrza, Jezusa Chrystusa, była zarazem zapewnieniem, że w przekazywaniu Dobrej Nowiny będą korzystali ze szczególnej pomocy zjednoczonego z nimi Ducha Świętego, dzięki czemu mieli ją głosić jako naoczni, bezpośredni, świadkowie Jezusa Chrystusa. Duch Święty, który miał doprowadzić apostołów do zgłębienia całej prawdy (por. J 16, 12-13), przez nich miał świadczyć o Chrystusie (por. J 15, 26-27). Inaczej mówiąc, świadectwo apostołów miało znajdować oparcie w świadectwie Ducha Prawdy, wprowadzającego ich w głębię objawionej im Tajemnicy Boga, oświecającego ich, umacniającego w wierze, urzeczywistniającego w dziejach człowieka to, do czego wzywał Jezus Chrystus, kontynuującego w Kościele misję Chrystusa, uobecniającego Go i Jego zbawcze dzieło na ziemi przez Kościół (por. DeV 4-7).⁶⁴

Między Wcielonym Synem Bożym a przybiecany przez Niego, apostołom i Kościołowi, Pocieszycielem, Duchem Prawdy, istnieje w ekonomii zbawienia najściślejsza więź. Wskazuje na nią ten fakt, że samoobjawienie się Boga, jakie nastąpiło w Jezusie Chrystusie, ustawicznie dokonuje się po zesłaniu Ducha Świętego przez misję Ducha Prawdy – Pocieszyciela, obecnego w Kościele, uświęcającego go i sprawiającego, że Lud Boży, Ciało Chrystusa, trwa, działa i rozwija się (por. DeV 7, 61). Zapowiedzi Jezusa Chrystusa dane apostołom wypełniły się w dniu Pięćdziesiątnicy. Objawił się wówczas światu Kościół poprowadzony przez obecnego w nim Ducha Świętego do poznania całej prawdy objawionej przez Jezusa Chrystusa (por. J 16, 13) i jednoczący ludzi we wspólnocie i w posłudze (por. DeV 25). Dzięki zesłaniu Ducha Świętego Kościół stał się sakramentem jedności całego rodzaju ludzkiego i przez niego jest kontynuowana misja Chrystusa Odkupiciela, a ludzie, dostępując w nim usynowienia przez łaskę, łączą się przez Chrystusa w Duchu Świętym z Bogiem Ojcem.⁶⁵ Duch Święty jest głównym sprawcą misji Kościoła, pierwszym i nadrzędnym podmiotem urzeczywistnienia zbawcze-

⁶⁴ Por. W. S e r e m a k, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 276.

⁶⁵ Por. DeV 63; RMat 43; J a n P a w e ł II, *Kościół jako tajemnica i sakrament*, s. 46.

go dzieła ewangelizacji, zleconego przez Jezusa Chrystusa ludziom (por. RMis 21).

Duch Święty, będący nadrzędnym podmiotem całej misji kościelnej, działał za pośrednictwem apostołów, lecz także oddziaływał na tych, których oni ewangelizowali.⁶⁶ Duch Święty od chwili zesłania Go na apostołów kieruje misją Kościoła. Apostołowie, po otrzymaniu tego daru, stali się pełnymi odwagi świadkami i prorokami, a ponadto, dzięki Duchowi Świętemu od dnia Pięćdziesiątnicy zaczęła się wokół nich tworzyć wspólnota, czyli zaczął się wypełniać jeden z głównych celów misji, jakim jest gromadzenie ludzi, by, słuchając przepowiadania o Jezusie Chrystusie i trwając na modlitwie, mogli zarazem doświadczać „braterskiej komunii”, radości i pokoju, skutków tego, że mieli „jednego ducha i jedno serce” (por. Dz 4, 32) (RMis 26). Dzięki Duchowi Świętemu misja Kościoła, zanim stała się działaniem, była świadectwem. Duch Święty, który czyni misyjnym cały Kościół i objawia się w nim – a także w poszczególnych członkach Ludu Bożego – w sposób szczególny jest obecny i działa w każdym czasie i miejscu (por. RMis 28).⁶⁷

Jan Paweł II dodał, że Duch Święty jest także źródłem apostołstwa poszczególnych członków Ludu Bożego: duchowieństwa, osób konsekrowanych i ludzi świeckich. Uposaża On w rozmaite dary wszystkich ochrzczonych, uzdalniając ich do uczestnictwa w apostołskim posłannictwie Kościoła oraz wzywając do aktywnego zaangażowania się w urzeczywistniania tego posłannictwa Kościoła w sobie właściwy sposób (por. ChL 21). Po duchowym namaszczeniu, jakie następuje we chrzcie św. i znajduje swoje umocnienie w bierzmowaniu, chrześcijanin, jako człowiek zjednoczony z Bogiem, jest zdolny i zobowiązany do uczestnictwa w misji Jezusa Chrystusa,⁶⁸ w misji ewangelizacyjnej, w budowaniu Kościoła.

W nauczaniu Jana Pawła II odnajdujemy wiele przymiotów apostołskiego posłannictwa Kościoła, który jest przedłużeniem zbawczego posłannictwa Jezusa Chrystusa. Ważnym przymiotem tejże misji Kościoła jest otwartość na działanie Ducha Świętego, głównego sprawcę misji Kościoła (por. RMis 24). Jest nim także realizacja nakazu misyjnego Jezusa Chrystusa na drodze prowadzonej w całym

⁶⁶ Por. RMis 21; St. N a g y, *Ducha Święty a tajemnica Kościoła*, w: A. S z a f r a ń s k i (red.), *Jan Paweł II, Dominum et Vivificantem. Tekst i komentarze*, Lublin 1994, s. 130-135.

⁶⁷ Por. W. S e r e m a k, *Milosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 277.

⁶⁸ Por. ChL 13; por. E. W e r o n, *Apostolstwo Katolickie*, s. 95-100.

świecie ewangelizacji oraz naśladowanie Chrystusa, Apostoła Ojca Przedwiecznego, w Jego relacji zarówno do Boga Ojca, jak i do tych, do których przyszedł służyć. Służba ta winna się odznaczać miłością miłosierną w stosunku do wszystkich ewangelizowanych (por. RMis 60). Przymiotem apostołskiego posłannictwa Kościoła jest także gorliwe zaangażowanie się w dzieło wypełnienia powierzonej mu misji i troska o to, by Dobra Nowina dotarła do wszystkich narodów i do każdego człowieka oraz by odnowiło się oblicze ziemi.⁶⁹

Do przymiotów tego apostołskiego posłannictwa należy również zaliczyć różny stopień odpowiedzialności wiernych za wypełnienie misji Kościoła oraz problem współpracy świeckich chrześcijan, osób konsekrowanych i kapłanów z biskupami i między sobą (por. RMis 61-63). Apostołskie posłannictwo charakteryzuje też dynamika w głoszeniu Ewangelii, będąca owocem miłości chrześcijan,⁷⁰ członków Ludu Bożego, do Jezusa Chrystusa i do bliźnich (por. 2 Kor 5, 14), oraz to, że jest ono także odpowiedzią na wyzwania czasów; wymaga rozeznania „znaków czasu” i odpowiedzi na nie (por. DeV 49-59; TMA 42).⁷¹

Apostołskie posłannictwo jest nie tylko przymiotem Ludu Bożego jako całości, ale także poszczególnych stanów życia chrześcijańskiego (por. ChL 14, 21-25). Podstawową formą tego posłannictwa jest apostołstwo wspólne wszystkich chrześcijan, na którym dopiero wyrasta apostołstwo poszczególnych stanów, tj. apostołstwo hierarchii, osób konsekrowanych i ludzi świeckich. Jan Paweł II, gdy mówił o misji spełnianej przez Kościół lub o misji Kościoła,⁷² czy o tym, że Kościół jest wspólnotą misyjną,⁷³ bądź że ma naturę misyjną,⁷⁴ miał na uwadze przede wszystkim to wspólne apostołstwo wiernych,⁷⁵ apostołskie posłannictwo, będące wspólnym zadaniem wszystkich chrześcijan, różniące się w zależności od poszczególnych stanów w Kościele.

⁶⁹ Por. J a n P a w e ł II, *Nowa ewangelizacja, postęp człowieka, kultura chrześcijańska*, OR 13(1992) nr 12, s. 22-23; t e n ż e, *Kościół na polskiej ziemi wobec nowych zadań*, OR 14(1993) nr 2, s. 19-22.

⁷⁰ Por. t e n ż e, „*Odwagi, Ja jestem, nie bójcie się!*”, s. 18.

⁷¹ Por. W. S e r e m a k, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 278.

⁷² Por. J a n P a w e ł II, *Kościół i świat w przededniu wielkiego Jubileuszu Roku Dwutyśięcznego*, OR 5(1984) nr 1-2, s. 14-15; t e n ż e, *Papieskie Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 1986*, s. 3.

⁷³ Por. t e n ż e, *Młodzież nadzieją Ewangelii*, s. 32.

⁷⁴ Por. t e n ż e, *Kolejne stadium ewangelizacji*, s. 21.

⁷⁵ Por. t e n ż e, *Nowa ewangelizacja*, s. 20.

Prawo i obowiązek pełnienia tego posłannictwa są wspólne wszystkim chrześcijanom, bo zostali oni przeznaczeni do tego przez chrzest i bierzmowanie, a ponadto przez fakt, że Kościół jest sakramentem, Mistycznym Ciałem Chrystusa, komunią, jakby żywym organizmem, w którym poszczególne organy współdziałają dla dobra całości (por. Ef 4, 16). A więc apostołstwo wspólne wszystkich chrześcijan wynika z natury Kościoła.⁷⁶ Z tego powodu wszyscy chrześcijanie winni czuć się objęci nakazem szerzenia w świecie Dobrej Nowiny i powinni realizować w świecie wraz z całym Ludem Bożym misję Odkupiciela.⁷⁷

Z treści nauczania Jana Pawła II wynika wyraźnie, że apostołskie posłannictwo wspólne dla wszystkich chrześcijan jest uczestnictwem w podstawowych czynnościach tego Mistycznego Ciała, czyli w potrójnym urzędzie Chrystusa jako Kapłana, Proroka i Króla (por. LG 10, 12-13). To uczestnictwo w potrójnym urzędzie Jezusa Chrystusa wynika z faktu, że przez przyjęcie chrztu św. osoba ludzka staje się człowiekiem odrodzonym do godności dziecka Bożego i wchodzi w komunię z Jezusem Chrystusem, a także z Jego Ciałem, Kościołem, i uczyniona zostaje świątynią Ducha Świętego (por. ChL 10-13). Duch Święty, czyniąc człowieka ochrzczonego członkiem Kościoła-Mistycznego Ciała Jezusa Chrystusa (por. Rz 12, 5; 1 Kor 12, 13), sprawia, że uczestniczy on w misji Jezusa Chrystusa, bowiem posłannictwo Odkupiciela człowieka – jako Kapłana, Proroka-Nauczyciela i Króla – trwa w Kościele (por. ChL 13-14). Dlatego też cały Lud Boży staje się uczestnikiem potrójnego posłannictwa Jezusa Chrystusa.⁷⁸

⁷⁶ Por. AA, 2; J a n P a w e ł II, *Kościół chce i potrzebuje świętych świecików*, OR 7(1986) nr 7, s. 26.

⁷⁷ Por. t e n z e, *W obliczu procesów sekularyzacji*, OR 8(1987) nr 1, s. 26; t e n z e, *Niech każdy będzie misjonarzem Chrystusowego pokoju i pojednania*, OR 8(1987) nr 3, s. 27; t e n z e, *Orędzie Papieskie na Światowy Dzień Misyjny 1987*, OR 8(1987) nr 7, s. 3; W. S e r e m a k, *Milosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 280.

⁷⁸ Odkupiciel człowieka jako kapłan złożył siebie Bogu Ojcu w ofierze na drzewie krzyża i wciąż ofiarowuje w Eucharystii, czyniąc to z miłości do ludzi, w celu zbawienia ich. Chrześcijanie uczestniczą w urzędzie kapłańskim Chrystusa, ponieważ przez chrzest św. weszli w komunię z Ciałem Chrystusa. Łączą się oni z Nim w Jego ofierze, ofiarowując podczas mszy św. Bogu siebie samych i swe uczynki wraz z Przenajświętszą Ofiarą Ciała Pańskiego. II Sobór Watykański nazywa to uczestnictwo wszystkich wiernych w kapłaństwie Chrystusa „kapłaństwem wspólnym”, którego zadaniem jest składanie duchowych ofiar. Pełnią je wszyscy ochrzczeni przez praktykę życia sakramentalnego, modlitwy, umartwienia i czynną miłość oraz dawanie świadectwa prawdziwie świętym życiem; por. LG 10.

Jan Paweł II przypomniał, że prorocka funkcja wiernych ma swe źródło w prorockim urzędzie Chrystusa i w posłannictwie całego Ludu Bożego. Udział w tym urzędzie Jezusa Chrystusa wymaga od chrześcijan, by z wiarą przyjęli Dobrą Nowinę i głosili ją – zarówno słowem, jak i czynem – dając świadectwo prawdziwie chrześcijańskim życiem i demaskując zło (por. ChL 14). Każdy chrześcijanin, będąc zjednoczony z Chrystusem – Prorokiem (por. Łk 7, 16) i ustanowiony w Duchu Świętym jako „świadek” zmartwychwstałego Jezusa Chrystusa, otrzymał udział w nadprzyrodzonym zmyśle wiary Kościoła oraz w łasce słowa (por. Dz 2, 17-18; Ap 19, 10) i winien czynić wszystko, by jego życie i życie innych kształtowało się według Ewangelii. Kościół jest powołany do ewangelizacji, zasadniczym posłannictwem Ludu Bożego, podążającego śladami Chrystusa, jest misja ewangelizacyjna.⁷⁹

Ojciec Święty przypomniał także, że chrześcijanie uczestniczą w królewskim urzędzie Chrystusa (por. AA 14). Z tego tytułu są zobowiązani do służby na rzecz Jego królestwa i urzeczywistnienia się go w świecie, w dziejach człowieka i całej ludzkości. To uczestnictwo w urzędzie królewskim Jezusa Chrystusa chrześcijanie przeżywają, prowadząc duchową walkę, której celem jest pokonanie w sobie zła, a także stając się darem dla innych, czyli podążając drogą miłości (por. Mt 25, 40). Taka postawa chrześcijanina jest porządkowaniem doczesności po myśli Bożej, przywracaniem stworzeniu jego pierwotnej wartości.⁸⁰ Lud Boży, „poddając stworzenie prawdziwemu dobru człowieka poprzez działalność wspieraną życiem łaski, uczestniczy w sprawowaniu owej władzy, na mocy której Zmartwychwstały Jezus przyciąga wszystkie rzeczy do siebie i poddaje je, jak i siebie samego Ojcu, aby Bóg był wszystkim we wszystkich” (ChL 14).

Owocność życia chrześcijan w Kościele-Misji, czyli ich uczestnictwa w misji Kościoła, zależna jest od stopnia ich zjednoczenia z Jezusem Chrystusem (por. ChL 32). Z tej komunii chrześcijan i Jezusa Chrystusa wynika komunია pośród chrześcijan (por. J 15, 2-5). Komunია z innymi jest najpiękniejszym owocem trwania w komu-

⁷⁹ Por. Jan Paweł II, *Braterska wymiana*, OR 6(1985) nr nadzw. I, s. 7; t e n ż e, *Papieskie Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 1986*, s. 3; t e n ż e, *Misja, która nie zna granic*, s. 15-16; t e n ż e, *Orędzie Papieskie na Światowy Dzień Misyjny 1987*, s. 3; t e n ż e, *Kościół wspólnotą ewangelizującą*, s. 15-18; t e n ż e, *Ewangelia musi przepajać wszystkie dziedziny życia*, OR 14(1993) nr 11, s. 11.

⁸⁰ Por. B. B r z u s z e k, *Apostolskie funkcje wiernych świeckich*, w: T. B i e l s k i (red.), *Powołanie do apostołstwa*, t. 4: *Powołanie człowieka*, Poznań-Warszawa 1975, s. 313-318.

nii z Jezusem Chrystusem, bowiem fakt rodzenia komunii przez komunię w swej istocie nabiera kształtu komunii misyjnej.⁸¹ Komunia i misja wiążą się ze sobą, „przenikają się i nawzajem implikują tak dalece, że komunია jest równocześnie źródłem i owocem misji: komunია jest misyjna, misją zaś służy komunii” (ChL 32). Kościół doświadcza tego, że Duch Święty gromadzi i jednoczy Lud Boży oraz posyła go w świat z zadaniem głoszenia Ewangelii. Jednocześnie Lud Boży świadomy jest tego, że jest wspólnotą-komunią, by służyć całej rodzinie ludzkiej, że jest wspólnotą misyjną, posłaną do całego świata.⁸² Należy podkreślić, że apostołskie posłannictwo Kościoła, wspólne wszystkim jego członkom, różnicuje się w zależności od tego, do jakiego stanu istniejącego w tej wspólnocie chrześcijanie przynależą; odróżnia się apostołskie posłannictwo hierarchii, zwane urzędowym lub służebnym (ministerialnym), realizowane przez urzędowych przedstawicieli władzy kościelnej, apostołskie posłannictwo osób konsekrowanych i apostołskie posłannictwo wykonywane przez ludzi świeckich.

Podsumowując analizę zbawczej misji i apostołskiego posłannictwa Kościoła, należy podkreślić, że Kościół jest powołany i posłany, by głosić orędzie Ewangelii – jest odpowiedzialny za orędzie wiary i moralności. Istotą jego posłannictwa jest objawianie zbawienia. Jan Paweł II przypominał, że powierzona Kościołowi zbawcza misja Chrystusa Odkupiciela nie została jeszcze wypełniona do końca; jest więc motywem wypowiedzianego przez niego wezwania Kościoła do podjęcia dzieła nowej ewangelizacji (por. RMis 1). Nowa ewangelizacja jest głoszeniem, uobecnianiem i urzeczywistnianiem zbawienia; jest ona ukierunkowana na Kościół. Kościół posłany przez Boga odnajduje źródło swej misji w wiecznej miłości Trójcy Świętej, z samej swej natury bierze początek z zamysłu Ojca oraz posłania Syna i Ducha Świętego (por. KKK 850). Kościół jest podmiotem misji, jest przedłużeniem misji Jezusa Chrystusa i uobecniania Ducha Święte-

⁸¹ Por. ChL 32; R. F o r y c k i, *Apostołskie powołanie Ludu Bożego*, w: *tamże*, s. 148-152; W. S e r e m a k, *Miłosierdzie Boże a nowa ewangelizacja. Znaki czasu*, s. 282.

⁸² Por. ChL 33nn.; J a n P a w e ł I I, *Eucharystia i Kościół*, OR 4(1983) nr 5-6, s. 18; t e n ż e, *Misyjne wezwanie Roku Jubileuszowego*, OR 4(1983) nr 7-8, s. 3; t e n ż e, *Idźcie i nieście wszystkim narodom prawdę, piękno i pokój*, s. 32; t e n ż e, *Młodzież nadzieją Ewangelii*, s. 32; t e n ż e, *Powołanie misyjne ludu Bożego*, OR 11(1990) nr 1, s. 20.

go, jest podmiotem i narzędziem dokonywanego zbawienia. Celem przepowiadania Kościoła jest doprowadzenie człowieka do komunii z Jezusem Chrystusem, a przez Niego do uczestnictwa w życiu Trójcy Świętej.⁸³

Zbawczy cel misji Kościoła wymaga poznania i przyjęcia orędzia zbawienia, które jest dostępne w Kościele. Jan Paweł II podkreślił, że „przepowiadanie jest pierwszorzędnym zadaniem misji: Kościół nie może pozbawiać Dobrej Nowiny ludzi umiłowanych i zbawionych przez Boga” (RMis 44). Przepowiadanie orędzia zbawienia stanowi istotny przejaw nowej ewangelizacji, a ewangelizacja koncentruje się na Jezusie Chrystusie (por. EN 27). Coraz bardziej – napisał Jan Paweł II w *Orędziu na 60. lecie Światowego Dnia Misyjnego* (1986, nr 3) – nagłym obowiązkiem staje się skupienie całej misji Kościoła na tym, co stanowi jego podstawową działalność: na ewangelizacji, czyli przepowiadaniu, które pozwoli ludziom odkryć to, kim jest dla nas Jezus Chrystus. Koncentracja przepowiadania na Chrystusie jest tym bardziej konieczna, gdyż wszelka ewangelizacja wpływa z osoby i dzieła Chrystusa i do Niego prowadzi.⁸⁴

Czesław PARZYSZEK SAC

⁸³ Por. K. J e ż y n a, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, s. 105-106. „Nowa ewangelizacja jako forma aktualizacji Objawienia musi więc głosić Chrystusa w ścisłym powiązaniu z Ojcem i Duchem Świętym; chrystocentryzm kerygmacyjny musi mieć wymiar i charakter trynitarny”; A. L e w e k, *Nowa ewangelizacja w duchu Soboru Watykańskiego II*, t. 1, Warszawa 1984, s. 301-3012.

⁸⁴ Por. K. J e ż y n a, *Moralne przesłanie nowej ewangelizacji. Wezwanie do odnowy świata*, s. 106.